

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2557/ 00021

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	23 ก.ย. 2556	23	8236	5

รอยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๕

“ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้”

จากโครงการพระราชดำริ

สู่พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต

“ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จะทำการศึกษาการพัฒนาป่าไม้ พื้นที่ต้นน้ำลำธารให้ได้ผลอย่างสมบูรณ์เป็นหลัก ต้นทางเป็นป่าไม้และปลายทางเป็นการศึกษาการประมงตามอ่างเก็บน้ำต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อราษฎรอย่างแท้จริง พสพกับการศึกษาด้านสหกรณ์ ด้านเกษตรกรรม ด้านปศุสัตว์โคนมและด้านเกษตรอุตสาหกรรมรวมทั้งด้านการตลาดอีกด้วย เพื่อให้เป็นศูนย์ที่สมบูรณ์แบบก่อให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎรที่จะเข้ามาศึกษากิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์ฯและนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างได้ผลต่อไป ”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2527)

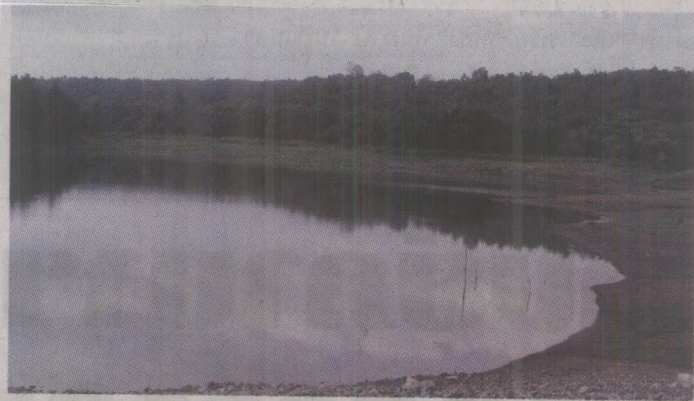

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	23 ต.ค. 2556	23	8236	5

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระราชดำริจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ขึ้นเพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการศึกษาทดลองและพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำ ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างแท้จริง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากจะเป็นศูนย์พัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้วยังถือเป็นต้นแบบของความสำเร็จในการพัฒนาเกษตรกรรมและการอาชีพของเกษตรกรเพื่อใช้ในการปรับปรุงดำเนินงานของตนเอง ภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ยังมีกิจกรรม ด้านการพัฒนาที่เกี่ยวกับการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัยทั้งในด้านวิทยาศาสตร์การเกษตร ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านธรณีวิทยา อุทกวิทยา รวมถึงด้านการบริหารจัดการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ถือเป็น “ชุมทรัพย์ทางปัญญา” ที่รวบรวมสรรพวิชาการในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นรากฐานสำคัญของการดำรงชีพและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ประชาชน และชุมชนทั้งในเรื่องเทคนิควิชาการสมัยใหม่ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ฟื้นฟู นำภูมิปัญญาดั้งเดิมของชุมชนมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ จากลักษณะของภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อน มีป่าไม้หนาที่ปกคลุมทุกยอด ประกอบกับอากาศชุ่มชื้นเย็นสบายทำให้บริเวณ

แห่งนี้กลายเป็นแหล่งน้ำที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของภาคเหนือและของประเทศกว่า 20 ปีที่ผ่านมาศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ได้ทำหน้าที่ของการเป็นพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิตภายใต้ปรัชญา “ต้นทุนคือป่าไม้ ปลายทางคือประมง”

ต้นทุนคือป่าไม้ทรัพยากร แหล่งต้นน้ำลำธารและวิถีชีวิตระบบพึ่งพาธรรมชาติ โดยได้ศึกษาพัฒนาป่าไม้ 3 วิธีเพื่อประโยชน์ 4 อย่างระหว่างทางจากต้นทางสู่ปลายทางคือความหลากหลายของกิจกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับเกษตรกรรมและวิถีชีวิตแบบพึ่งพาตนเอง ส่วนปลายทางคือประมง ทรัพยากรแหล่งน้ำและวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการพึ่งพาทรัพยากรแหล่งน้ำ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์		23	8236	5

ด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและการดำรงอยู่ของธรรมชาติ
นี้เองทำให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้กลายเป็นห้องเรียนทาง
ธรรมชาติที่มีชีวิต ดำรงที่มีลมหายใจ ปัจจุบันแม้ว่าศูนย์ศึกษาการพัฒนา
ห้วยฮ่องไคร้จะกลายเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญทางด้านเกษตรกรรม แต่
ก็มีการพัฒนาทางด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศควบคู่กันไปด้วย สิ่งหนึ่ง
ที่น่าสังเกตเมื่อเข้ามาที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ก็คือการสื่อ

ความหมายในด้านการประชาสัมพันธ์ทั้งป้ายบอกเส้นทางและป้าย
แสดงต่างๆ ยังไม่ชัดเจนนัก แม้ว่าจะมีความพยายามแก้ไขปรับปรุง
ให้ดีขึ้นแล้วก็ตาม

ดร.อรรถัย มิ่งอิพล นักสื่อความหมาย ได้พูดถึงรูปแบบการใช้สื่อ
เพื่อประชาสัมพันธ์ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ว่า “ปัจจุบัน
รูปแบบการสื่อความหมายในธรรมชาติได้กลายเป็นสื่อที่มีความหายา
มากขึ้น ธรรมชาตินั้นมีความละเอียดอ่อน แต่สื่อกลับมีความหายามีแต่
ตัวหนังสือ มีแต่ภาษาอังกฤษ ศัพท์ทางวิชาการที่ผู้อ่านไม่รู้เรื่อง ปัญหา
ที่เกิดขึ้นก็คือ ช่องว่างระหว่างผู้สื่อกับผู้รับ การออกแบบสื่อที่ประณีต
สวยงาม เข้าใจง่ายจะเกิดความประทับใจได้ง่าย แต่ทั้งนี้ก็ต้องมีการ

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2557/00021

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	23 ต.ค. 2556	23	8236	5

ผสมผสานทั้งทางวิชาการและการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมที่ดีด้วย ซึ่งเราสามารถประยุกต์ให้เกิดความยืดหยุ่นได้”

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2557/ 00021

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	23 ก.ย. 2556	23	8236	5

การทำงานด้านสื่อความหมายจึงเป็นเรื่องใหญ่ เป็นการรวมทีมจากสหวิทยาการโดยไม่ทำลายความสวยงามของธรรมชาติ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ได้ทำหน้าที่เสมือนพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต และยังเป็นผลสรุปของการพัฒนาที่ประชาชนจะเข้าไปศึกษาเรียนรู้และสามารถนำไปปฏิบัติสมดังพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ท่านที่สนใจเข้าไปเยี่ยมชมศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ที่ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ไปทางทิศตะวันออกประมาณ 27 กิโลเมตร ตามทางหลวงสายเชียงใหม่-เชียงราย มีทางแยกจากถนนใหญ่เข้าไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakrapong@chiangmainews.co.th